

Innspill – Ny dyrevelferdsmelding

Norges Jeger- og Fiskerforbund (NJFF) viser til vårt innspill under muntlig innspillsrunde i departementet 27. juni. Vi vil i dette skriftlige innspillet utdype vårt muntlige innspill samt rette oppmerksomheten på andre forhold.

Hva er god dyrevelferd?

Dyrevelferdsloven omfatter også viltlevende dyr, herunder de jaktbare viltartene. NJFF vil understreke at utøvelse av jakt, felling og fangst i tråd med gjeldende særbestemmelser i annet lovverk (viltloven med tilhørende forskrifter, naturmangfoldloven, rovviltforskriften mm), ligger innenfor rammene av gjeldende dyrevelferdslov. Dette er omhandlet i forarbeidene til dyrevelferdsloven § 20 som omhandler utøvelse av jakt og fangst. Det fremkommer her at siden krav til human jakt er nedfelt i viltlovgivningen, «... vil som regel de jakt- og fangstmetoder som er lovlige etter viltlovgivningen også være forsvarlige etter dyrevelferdsloven».¹ NJFF vil understreke at begrepet «beskyttes mot unødige påkjenninger og belastninger» i dyrevelferdsloven § 3 er å betrakte som ivaretatt ved dagens jaktutøvelse. Vi forutsetter at det også i fremtiden skal være mulig å utøve jakt, felling og fangst i tråd med nevnte særbestemmelser, noe som må hensyntas både i forbindelse med ny dyrevelferdsmelding og arbeidet med ny viltlov.

Dagens viltlov med tilhørende forskrifter har flere bestemmelser som skal ivareta viltet, dets leveområder og velferd. Loven henviser også til naturmangfoldlovens bestemmelser og målet om en god balanse mellom bruk og vern. Bestemmelsene gir gjennomgående en god ramme for å sikre dyrevelferd for viltet i forbindelse med utøvelse av jakt, felling og fangst. Det gjelder blant annet med hensyn til viltlovens grunnleggende krav om human jaktutøvelse og yngletidsfredning, krav til våpen og ammunisjon for å avlive viltet, krav til feller og andre fangstinnretninger, krav om ettersøk og bruk av ettersøkshund mm.

Viltloven er et innarbeidet «oppslagsverk» for jegere flest. Den er enkel, oversiktlig, lett tilgjengelig og retter seg direkte mot en definert målgruppe. Dette taler for at bestemmelsene om human jakt og ivaretagelse av viltets dyrevelferd fremdeles bør ligge samlet i viltloven med henvisninger til annet lovverk.

Hva bør tas opp i dyrevelferdsmeldingen:

- Det bør understrekes at utøvelse av jakt, felling og fangst i tråd med gjeldende særbestemmelser i annet lovverk (viltloven med tilhørende forskrifter, naturmangfoldloven, rovviltforskriften mm), ligger innenfor rammene av gjeldende dyrevelferdslov.

Yngletidsfredning

Viltloven § 9 legger til grunn at det ikke bør fastsettes jakttider i viltets yngletid. NJFF har støttet opp om dette prinsippet, og mener det bidrar til å ivareta viltets dyrevelferd. I tillegg til de konkrete bestemmelsene nedfelt i lovverket, er det også for dette temaet en rekke mer uformelle etiske retningslinjer og normer som jegere forventes å forholde seg til. Eksempelvis er det å ikke skyte

¹ Ot.prp. nr. 15 (2008-2009) s. 106

mordyr fra kalv en slik norm. Yngletidsfredning er også sentralt i opplæringen av nye jegere, både med hensyn til den delen som retter seg mot å legge grunnlag for holdninger hos nye jegere, og i forhold til det som retter seg mot praktisk jaktutøvelse.

Hensynet til yngletidsfredning følges også opp ved at det ikke legges spor- eller bandhundsprøver for jakthunder i juni. Hensynet til yngletiden legges til grunn også selv om dette er prøver der hundene føres i bånd og derfor i henhold til regelverket i hundeloven om ordinær båndtvang.

NJFF mener dagens bestemmelser rundt yngletidsfredning fungerer godt og bør videreføres.

Hva bør tas opp i dyrevelferdsmeldingen:

- Meldingen må bygge oppunder en videreføring av dagens regelverk

Utøvelse av jakt, felling og fangst – hvordan ivareta dyrevelferdshensyn?

Jakt og fangst er en del av vårt høstingsbaserte friluftsliv. Når det gjelder elg, hjort og villrein, og til en viss grad rådyr, er jakt også et forvaltningsverktøy for å holde bestandene på et slikt nivå at man reduserer risikoen for unødige lidelser i form av sykdom, viltpåkjørsler mm, samt at bestanden er tilpasset beitegrunnet.

NJFF er en pådriver for at jakt, felling og fangst skal utøves på en god måte, og det legges ned en betydelig innsats på alle nivåer i organisasjonen for å ivareta viltlovens krav om human jaktutøvelse.

Gjennom prosjektet «Bedre jakt» bidro jegere med sine erfaringer med felling av mer enn 14 000 hjortevilt. Over 5 år ble det delt ut spørreskjemaer til samtlige storviltjegere i utvalgte deler av landet. Det ble samlet inn materiale som representerte ca. 50 % av felt hjort, elg og villrein i disse områdene. Undersøkelsene rettet seg mot omstendighetene rundt og resultatene av det første skuddet mot viltet for å kunne dokumentere hvilke jaktsituasjoner som kan medføre økt risiko for skade- eller bomskyting under jakt. Undersøkelsene ga grunnlag for å definere fellesnevnerne for gode skudd og hvilke situasjoner som kan medføre økt risiko for dårlige skudd. Resultatene er omsatt i tips og råd til jegere om skytetrening og praktisk jaktutøvelse.

Det er viktig for NJFF å tilrettelegge for god våpenopplæring og gode treningsmuligheter for alle jegere for å ivareta formålet om human jakt i viltloven § 19. Vi har også fokus på gode skudd- og jaktsituasjoner også for småviltjegere og på å sikre god tilgang på treningsmuligheter på skytebanene.

I 2021 kartla NJFF alle jaktskytebanene som eies/driftes av vår organisasjon. Totalt gjelder det 670 baner, hvorav 417 leirduebaner. Flere av banene har begrensninger som avgrensede skytetider mm. Det medfører redusert kapasitet på banene, og i noen områder opplever jegere og andre skyttere redusert tilgjengelighet på banene. Gode muligheter for opplæring og trening på skytebanene avgjørende for å kunne gjennomføre jegerprøveopplæring som inkluderer skyting og våpentrening på skytebanen i tillegg til generell skyteopplæring og trening for landets jegere.

Jegerprøveopplæringen har blant annet fokus på etikk og holdninger som skal hjelpe nye jegere å ta gode og trygge valg under jakt. Lokalforeninger tilbyr i tillegg tilrettelagte skyteopplegg for nye jegere og har tilbud om praktisk jaktopplæring med instruktører innenfor ulike jaktformer. Dette er også temaer som vil være gjenstand for gjennomgang i tilknytning til prosessen med modernisering av

viltloven. NJFF ser ikke behov for at dette må følges opp gjennom arbeidet med en dyrevelferdsmelding da det dyrevelferdsmessige aspektet blir godt ivaretatt i viltlovrevisjonen.

Når det gjelder feller og fangstredskaper, har NJFF vært en pådriver for at det skal etableres en offentlig godkjenningsordning for feller. Dette for å sikre at de fellene som er på markedet fyller nødvendige krav og ivaretar dyrevelferdshensyn til viltet som fanges. NJFF har et godt samarbeid med Miljødirektoratet rundt dette arbeidet. NJFF vurderer det som viktig at dyrevelferdsmeldingen legger en slik godkjenningsordning til grunn ved en eventuell gjennomgang av bruk av feller og fangstinnretninger.

Hva bør tas opp i dyrevelferdsmeldingen:

- Jakt, felling og fangst gjennomføres etter strenge regler og er ikke til hinder for god dyrevelferd.
- Meldingen bør understreke behovet for god tilgang og gode opplærings- og treningsmuligheter på skytebanene.
- Det bør komme på plass et godkjenningssystem for feller/fangstredskap.

Introjakter

Selv om jegerprøven gir nye jegere et godt grunnlag for å starte opp som jegere, er det mange nye jegere som ønsker litt råd og veiledning på sine første jaktture, men som ikke har familie eller venner som kan bistå nye jegere med erfaring fra praktisk jakt. NJFF har derfor gjennom en årrekke arbeidet for å gi nye jegere et tilbud om praktisk jegeropplæring innenfor et bredt spekter av ulike jaktformer gjennom såkalte introjakter. Opplegget har blitt en suksess. I 2021 ble det arrangert 305 introjakter på tross av at vi fortsatt var preget av et samfunn i en pandemi.

Hva bør tas opp i dyrevelferdsmeldingen:

- Viktigheten av at jegeropplæringen til enhver tid gir nye jegere et godt grunnlag både med hensyn til faglig innhold og utvikling av holdninger.
- Supplerende tilbud om praktisk jakt og skyteopplæring er en viktig del av totaltilbudet til nye jegere.

Jegeres innsats innenfor bestands- og helseovervåkning

Jegerne har lang erfaring med å samle inn data for forvaltning og forskning, ikke minst innenfor hjorteviltforvaltningen. Innlevering av kjever og andre prøver har vært viktige bidrag til den kunnskapen vi har om norske viltstammer generelt og helsetilstanden spesielt. Kunnskapsgrunnlaget anvendes i den løpende forvaltningen av viltbestandene og bidrar til å kunne ivareta bestandene og håndtere eventuelle helse- og dyrevelferdsmessige utfordringer på en best mulig måte.

Helseovervåkning av vilt er i stor grad tuftet på et samarbeid med jegerne. Vi har en god helseovervåkning, noe som er viktig for å kunne ivareta dyrevelferden i viltbestandene.

Selv om det handler om ville bestander ser vi at jegerne er viktige i innsamling av data og prøver og at dette inngår i grunnlaget for å ta viktige forvaltningsgrep. Ikke minst har dette vært tilfellet etter at det har blitt påvist skrantesyke i Nordfjella sone 1 og på Hardangervidda. I tillegg til å ta prøver av vilt felt i områdene med skrantesyke, har jegere ellers også fulgt oppfordringen om å ta prøver fra felt hjortevilt. Uten denne innsatsen ville det vært krevende å få samlet inn tilsvarende antall prøver.

Det legges årlig ned en betydelig frivillig innsats fra jeger og andre for å framskaffe best mulig data om flere av våre viltbestander. Eksempelvis går det et betydelig antall takseringslinjer for taksering av hønsefugl for å framskaffe et best mulig kunnskapsgrunnlag om bestandsstatus og årets produksjon som grunnlag for beslutninger om jakt, kvoter mm.

Hva bør tas opp i dyrevelferdsmeldingen:

- Jegerne er en viktig brikke i bestands- og helseovervåkning

Hold, trening og bruk av hund

Hundeloven angir rammer for hold og bruk av hund. Loven har nylig blitt revidert, og prosessen har tydeliggjort at hunden er et viktig familiemedlem for mange og den fyller en viktig forebyggende rolle i et folkehelseperspektiv. I tillegg til at hunder viktige roller i en rekke ulike samfunnsnyttige funksjoner, som politihunder, lavinehunder, blindehunder, jakthunder og ettersøkshunder.

Den delen av dyrevelferdsmeldingen som skal omhandle hundehold må være i samsvar med hundeloven og det som ble lagt til grunn i forarbeidene til revisjonen. Dyrevelferdsmeldingen bør understreke at hunden er en viktig ressurs for samfunnet.

Behovet for treningsmuligheter og muligheter for å slippe hunden er en viktig del av arbeidet med å få frem gode jakt- og ettersøkshunder. I tillegg til hundeloven og naturmangfoldloven har dyrevelferdsloven generelle bestemmelser om dyrevelferd som også omfatter hold og bruk av hund i ulike sammenhenger. Videre har viltloven også betydning. Det er disse lovene som samlet gir gode og forutsigbare rammer for trening, prøving og bruk av jakt- og ettersøkshunder som både ivaretar hensyn til dyrevelferd og gir nødvendige muligheter for trening, prøving og bruk av hundene.

Hundens mulighet til å løpe løs

Dyrevelferdsmeldingen bør omhandle muligheter for hunden til å løpe løs. Det er viktig for hundens velferd å ha mulighet til å bevege seg fritt, både utenom båndtvangsperioden fra 1. april til og med 20. august, jf. hundeloven § 6 og i luftings- og treningsområder for hund.

Hundeloven inneholder bestemmelser om sikring av hund og kommunenes adgang til å fastsette forskrift om utvidet båndtvang og i noen tilfeller ekstraordinær båndtvang vinterstid. Disse bestemmelsene ivaretar hensynet til både beitedyr, viltets behov for ro i yngletiden, i tillegg til å gi regler om sikring av hund på områder der mange mennesker kan oppholde seg. Samtidig er det viktig at kommunene legger til rette for at hunden også skal kunne løpe løs og ha en naturlig adferd innenfor rammen av sikringsbestemmelsene. Her har det vært en utfordring med at mange kommuner har for strenge lokale forskrifter som ikke er i samsvar med hundeloven. Dette ble også tatt opp i revisjonen av hundeloven.² Dyrevelferdsmeldingen bør støtte opp om at utvidet båndtvang etter hundeloven § 6 kun skal brukes der det er nødvendig.

Dyrevelferdsmeldingen bør fokusere på viktigheten av å tilrettelegge for luftings- og treningsområder for hund som kan benyttes når det er generell båndtvang. Dette gir hunden mulighet til å bevege seg fritt, og både hunden og hundeeier muligheter for lek, dressurtrening og sosialt samvær med andre

² [Prop.85 L \(2021-2022\) Endringer i hundeloven 6.3.5](#)

hunder. Kommunene må ha dette på sin agenda og være en pådriver for å legge til rette for etablering av slike inngjerdede områder tilgjengelig for alle hundeeiere.

Hva bør tas opp i dyrevelferdsmeldingen:

- Dyrevelferdsmeldingen bør understreke kommunenes ansvar for å legge til rette for mulighet for hunder til å løpe løs også når de skal vedta forskrift om utvidet båndtvang, eksempelvis gjennom å differensiere regelverket på ulike tider av døgnet når det gjelder båndtvang i skiløyper.
- Meldingen bør løfte fram behovet for at det opprettes luftings- og treningsområder for hund.

Trening og bruk av jakt- og ettersøkshunder

For å få frem gode jakt- og ettersøkshunder, må det legges ned betydelig innsats i trening av hundene. Gode treningsmuligheter er viktig for hundens velferd, da den får brukt sine sanser på en naturlig måte. Hunderasen er avlet på over lang tid og de er blitt spesialister som har behov for å få brukt sine nedarvete egenskaper. Trening av jakt- og ettersøkshunder dreier seg om alt fra dressur, praktisk jakthundtrening i felt til fysisk trening. Mulighetene for å slippe jakt- og ettersøkshunden løs reguleres gjennom sikringsbestemmelsene i hundeloven. I perioder med utvidet båndtvang er trening er det en rekke viktige unntak i hundeloven § 8 som gjør det mulig med trening, prøving og jakt med jakthunder, samt trening og bruk av ettersøkshund. Disse unntakene ble videreført i revisjonen av hundeloven. De er avgjørende både for å kunne trene og forberede hunden til jakta, kunne gjennomføre jakthundprøver og for å kunne utnytte jakttidene om høsten.

Gode muligheter for å drive trening av hund gjør også at ettersøksekvipasjen hele året er klar for å løse oppdrag. Ettersøk etter sykt og skadet vilt reguleres gjennom bestemmelser i forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst, og ettersøk kan deles inn i to kategorier. Kommunene har ansvaret for offentlige ettersøk etter sykt og skadet vilt, ofte i forbindelse med påkjørsler på vei og jernbane. I tillegg har kommunene ansvaret for å avslutte jaktlige ettersøk og friskmelde dyr. Jaktlige ettersøk gjennomføres i forbindelse med skadeskyting under jakt etter elg, hjort eller rådyr. I henhold til § 23 i forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst skal jaktlag og personer som jakter alene ved jakt på elg, hjort eller rådyr ha tilgang til godkjent ettersøkshund. Disse to ordningene er med på å ta vare på god dyrevelferd også for vilt som har blitt skadet.

Som nevnt ovenfor har naturmangfoldloven betydning både ved trening av hund og jakt med hund. Naturmangfoldloven § 15 første ledd tredje punktum om at unødig jaging av viltlevende dyr skal unngås, setter rammer for bruk av hund. Setningen ble inntatt i 2014 for å reetablere den rettslige beskyttelsen av viltet som tidligere lå i viltloven § 3. Vi viser til departementets bemerkninger vedrørende lovforslaget i forarbeidene, men vil trekke frem at det ble understreket at lovforslaget verken innebar et forbud mot bruk av hund under jakt eller jakthundtrening.³ Dette er et eksempel på hvordan hensynet til viltets dyrevelferd blir ivaretatt gjennom bestemmelser om trening og bruk av hund i ulike lovverk.

³ [Prop.161 L \(2012-2013\) 4.4 \(s. 19 flg\)](#)

Hva bør tas opp i dyrevelferdsmeldingen:

- Meldingen bør understreke viktigheten av gode muligheter for trening, prøving og bruk av hund slik at de på en god måte kan utføre sine samfunnsnyttige funksjoner.
- Det er viktig at hundeloven, viltloven, naturmangfoldloven og dyrevelferdsloven utfyller hverandre på en god måte som totalt sett sikrer gode rammer for hold og all bruk av hund.

Aversjonsdressur

Forskrift om bruk av strøm ved hundetrening innebærer forbud mot bruk av strøm til dressur av hund, noe NJFF støtter opp om.⁴ Det er imidlertid gjort unntak i § 3 første ledd andre punktum for nødvendig aversjonsdressur av hund mot jaging av beitedyr, tamrein og klovvilt. De nærmere kompetansekravene for personer som skal utføre aversjonsdressur følger av § 4. Utdanningsløpet for å bli autoriserte instruktører skal registreres og godkjennes av Mattilsynet.

Dressuren gjennomføres innenfor rammene av dyrevelferdsloven § 26 bokstav c, som stiller krav til at dyr ikke med hensikt påføres frykt, skade eller unødige påkjenninger eller belastninger. Det fremkommer i forarbeidene til bestemmelsen at «aversjonsdressur for å hindre at hunder jager bufe og klovvilt, og som drives av autoriserte personer, har som formål å hindre uønsket atferd hos hunden, men ivaretar også hensynet til at bufe og klovvilt ikke blir jaget med de belastninger dette kan medføre disse dyrene».⁵

NJFF vil understreke at dette unntaket må videreføres slik at godkjente instruktører utdannet etter opplegg godkjent av Mattilsynet fortsatt kan gjennomføres for å forebygge konflikter med beitedyr, herunder også tamrein, og bidra til å sikre god dyrevelferd. NJFF har en slik godkjent utdanning, og instruktørene som benyttes ved aversjonsdressur er godkjente instruktører.

Hva bør tas opp i dyrevelferdsmeldingen:

- Videreføring av forbud mot bruk av strøm til dressur av hund med unntak av aversjonsdressur med godkjente instruktører for å forebygge at hund jager bufe og klovvilt.

Hold og utsetting av fasan og rapphøns

Når det gjelder hold og utsetting av fasan og rapphøns for trening og prøving av jakthunder, er dette et tema som har vært mye omdiskutert de siste årene i tilknytning til søknader fra hundeklubber og en lokal jeger- og fiskerforening om å videreføre denne tradisjonelle virksomheten. For 2022 ga Klima- og Miljødepartementet tillatelse til utsetting. Vedtaket ble begjært ugyldig av NOAH, og i en kjennelse fra Oslo tingrett av 26. august 2022 ble vedtaket kjent ugyldig. Dommen er pr nå ikke rettskraftig.

Miljødirektoratet og Mattilsynet har gitt et oppdrag til Vitenskapskomiteen for mat og miljø (VKM) om å vurdere om innførsel, hold og utsetting av fasan og rapphøns kan påvirke norsk natur, ha negative konsekvenser for fuglenes dyrevelferd eller føre til smittespredning. VKMs rapport vil bidra til et bedre kunnskapsgrunnlag for behandling av framtidige søknader om hold og utsetting. VKMs

⁴ [Forskrift om bruk av strøm ved hundetrening - Lovdata Pro](#)

⁵ Ot.prp. nr. 15 (2008-2009) s. 112

rapport skal foreligge ved utgangen av november, og den bør danne grunnlag for eventuell omtale av dyrevelferdsmessige forhold knyttet til dette temaet i dyrevelferdsmeldingen.

Hva bør tas opp i dyrevelferdsmeldingen:

- Meldingen bør avvente rapporten fra VKM i forhold til om denne framlegger ny kunnskap som er relevant for saken.

ID-merking av hund

NJFF har støttet opp om at det kan innføres et krav om obligatorisk merking av hunder. I dag er langt på vei alle jakthunder chippet med en mikrochip som er «skutt» inn under hundens hud, og hunden er gjennom det tildelt et eget ID-nummer. Det er flere årsaker til dette. Blant annet stilles det krav i jaktprøvereglementene om ID-merking ved deltakelse på jaktprøver, de fleste forsikringsselskapene stiller krav om ID-merking når hundene forsikres, og det er enklere å identifisere hunden dersom den skulle komme bort fra eier. Det er også et krav om ID-merking ved utenlandsreiser, avl og utstillinger. I hundeloven § 13 andre ledd bokstav a ligger det en hjemmel til å fastsette forskrift om merking av hund, slik at dette kan la seg gjennomføre nokså raskt dersom det er ønske om dette fra myndighetene.

Hva bør tas opp i dyrevelferdsmeldingen:

- Iverksette ID-merking av alle hunder

Bruk av hundebur

Mange hundeeiere velger å ha et hundebur som hundens faste plass i huset i tillegg til at bur også benyttes når hunden skal være med i bil. Hjemme vil hunden som regel kunne gå ut og inn av buret som den ønsker, mens buret stenges ved fravær. Sikkerhet for hund i alle situasjoner er viktig. Når hunden er med i bil bør den være sikret på en slik måte at risikoen for skader blir minimert. Å ligge i et bur som gir ekstra beskyttelse og man unngår at hunden blir kastet rundt ved bråstopp. Også når hunder er aleine hjemme kan det være en fordel for hunden å ligge i et bur. Det gir hunden mulighet til å slappe av samtidig som hunden ikke mulighet til å få tak i gjenstander som kan skade den. For at buret skal være en trygg og fin plass for hunden må det være god plass, slik at hunden kan ligge avslappet og kunne bytte på stillinger. Hunden bør også ha tilgang på vann. Bur skal ikke være noen oppbevarings plass for hunden, men en plass den kan være trygg og beskyttet.

Bruk av hundebur har vært gjenstand for diskusjon, dels på varierende faglig grunnlag. Mulighet for fornuftig bruk av bur er viktig både for hunden og hundeeier, også for å ivareta hundens velferd. God informasjon til hundeeiere om bruk av hundebur må velges framfor detaljerte regler.

Hva bør tas opp i dyrevelferdsmeldingen:

- Bruk av hundebur er med på å skape god hundevelferd og trygghet for eieren.

Ivaretakelse av viltets leveområder

Viltets leveområder utsettes for påvirkning og press fra en rekke kanter, noe som også har betydning for hvordan vi klarer å ivareta dyrets velferd.

Kommunal arealforvaltning

Arealinngrep, ferdsel og bruk, og klimapåvirkninger er faktorer som påvirker utformingen av og kvaliteten på leveområdene. Dette vil igjen kunne ha betydning for viltet, herunder viltets velferd. Viltet kan påvirkes gjennom redusert tilgang på beiteområder og næring, noe som blant annet kan medføre redusert kondisjon, at viltet blir mer utsatt for sykdom og ulike ytre påvirkninger mm.

Klassifiseringsrapporten for våre ti nasjonale villreinområder som ble lagt fra 25. april i år, viser at ingen av områdene oppnådde god tilstand, fire av områdene oppnådde middels tilstand og ble godkjent, mens hele seks av områdene hadde dårlig tilstand og ble ikke godkjent. Ferdsel og ikke-funksjonelle trekkveier var blant faktorene som medvirker til dette. Planlegging i forhold til infrastruktur som veier mm, hyttebygging eller annen utbygging/bruk av arealer i/inn mot villreinområdene, sti- og løypeplaner og fokus på å stanse tap av natur er viktige stikkord for å demme opp for disse utfordringene i tillegg til fokus på å løse mer overordnede utfordringer knyttet til klima mm.

Kommunene er den primære arealmyndighet i landet. Det er viktig at kommunene er bevisst sitt ansvar for å forvalte sine arealer slik at også viltets velferd og leveområder ivaretas. Eksempelvis er dette viktig for arter som har store leveområder slik som villreinen.

Hva bør tas opp i dyrevelferdsmeldingen:

- Ivaretagelse og forvaltning av viltets leveområder for å sikre viltets velferd. Hensynet til vilt må vektlegges når det kommer til arealbruk.

Behov for tiltak for å forebygge tap av hjortevilt langs vei og bane

Det vil også være relevant at dyrevelferdsmeldingen setter søkelyset mot behovet for at hensynet til viltet må ivaretas langs veier og jernbaner. Det er gjort en del på dette området, men fortsatt gjenstår det mye i forhold til å få til gode løsninger som forebygger kollisjoner og som sikrer viltet muligheter til å trekke mellom ulike deler av sine leveområder. Dette gjelder både for vei og jernbane, og omfatter i tillegg til viltlevende hjortevilt også tamrein. Eksempelvis kan nevnes den mangeårige diskusjonen om utfordringene knyttet til tap av tamrein langs Nordlandsbanen og behovet for gjerding for å forhindre at tamrein kommer inn på jernbanelinjen.

Det er nå igangsatt et prosjekt der vilt skremmes vekk fra togsporet for å få ned viltpåkjørsler på jernbane. Det er behov for flere slike prosjekter, som ser på mulige løsninger for å forebygge viltpåkjørsler og ivareta dyrevelferd til både vilt, bufe og tamrein som kan komme seg inn på jernbanen.

Viltgjerder er en del av løsningen, men samtidig må det på plass løsninger som bidrar til å opprettholde de naturlige vilttrekk ved hjelp av viltoverganger.

Det bør stilles krav til at dyrevelferd blir tillagt større vekt i alle samferdselsprosjekter for å unngå skader på vilt i trafikk, samt påse at veier, bane og annen infrastruktur ikke skaper barrierer for vilt.

Hva bør tas opp i dyrevelferdsmeldingen:

- Meldingen bør understreke viktigheten av at det igangsettes tiltak for å løse utfordringene langs Nordlandsbanen og andre vei- og banestrekninger med utfordringer knyttet til påkjørsler av vilt og tamrein.
- Behovet for krav til samferdselsprosjekter om å legge til rette for å unngå skader på vilt i trafikken, samt at infrastruktur som vei og bane ikke skal utgjøre barrierer for viltet.

Ivaretagelse av dyrevelferd ved energiutbygging

Tilgang på fornybar energi er et viktig mål for samfunnet, og klimautfordringene innebærer behov for å sikre tilgang på ytterligere fornybar energi. NJFF er opptatt av at videre utbygging må kombineres med målet om å stanse tap av natur og ivareta hensynet til de artene som lever i områder som er aktuelle for slik utbygging.

NJFF har understreket behovet for et godt og oppdatert kunnskapsgrunnlag for all behandling av søknader om bygging av ny fornybar energi, gode konsesjonsprosesser og krav til konsekvensutredninger. Dette for å kunne ivareta de ville artenes velferd og sikre en bærekraftig forvaltning av deres leveområder. Dette må være gjeldende både på land og i havet.

Kravet om å ivareta dyrevelferd og en langsiktig forvaltning av viltet og fiskens leveområder gjelder også gamle anlegg for kraftutbygging. NJFF har vært en pådriver for å få gjennomslag for reelle miljøforbedringer både for vilt, fisk og andre berørte arter i prosessene med revisjon av gamle konsesjonsvilkår for kraftutbygging. Vilkårsrevisjonene er også en mulighet til å sikre bedre ivaretagelse av dyrevelferd. NJFF har vært en pådriver for at vilkårsrevisjonene også må sikre miljøforbedringer for villreinen. Villreinen er berørt i betydelig grad av eldre kraftutbygginger i en rekke av våre villreinområder. Eksempelvis har beiteområder blitt demmet ned, trekkveier avskåret og tilhørende infrastruktur har splittet opp leveområdene ytterligere. Dette påvirker villreinens områdebruk, tilgang på beiter gjennom året og de generelle vilkårene for villreinen og derigjennom også villreinens velferd.

Det er viktig at dyrevelferdsmeldingen setter fokus på behovet for å ivareta dyrevelferd og sikre dyrenes leveområder både ved bygging og drift av anlegg for ny fornybar energi og ved vilkårsrevisjon av eldre vannkraftutbygginger.

Hva bør tas opp i dyrevelferdsmeldingen:

- Ved utbygging av ny fornybar energi og gjennom vilkårsrevisjonene må også hensynet til viltets dyrevelferd ivaretas.

Hvalstad 01.09.2022

Norges Jeger- og Fiskerforbund